

שם הפעילות: מהי האחריות שלי

הכותב/ת: טליה פלג – קיבוץ העוגן

ערכים ומטרות הפעילות

"התנהגות של אחריות מבוססת על מודעות עצמית, תוך עניין מעמיק בנושא האחריות". חשוב לזכור שביטויי ההתנהגות ביחס לשאלת האחריות יכולים להראות דומים אצל החניך היחיד, אצל זה הפועל תוך חישוב תועלתיות או אצל היחיד הפועל תוך שאיפה להשתייכות קבוצתית. ההבדל הוא בשאלה אם התנהגות זאת הנה תוצאה של בחירה אישית ומודעת או פונקציה של לחץ קבוצתי. מטרת הפעילות היא להעלות את שאלת האחריות האישית מנקודת ראותם של החניכים דרך המניעים השונים המביאים אותם לקחת אחריות.

1. הבנה של משמעות המושג "אחריות" לסוגיו.
2. הכרות עם המניעים השונים המביאים בני אדם לקחת אחריות.

קהל היעד

חברת הילדים (א-ג)

משך הפעילות

שעה

רשימת ציוד ועזרים

פתקים, כלי כתיבה.

מערך הפעילות

1. בקשו מהחניכים לכתוב על גבי פתקים – על מה הם לוקחים אחריות בחייהם. דוגמא: "אני מגדל בעל חיים", "אני שומר על אחי הקטן", "אני שומר על בריאותי", "אני עוזר מדריך בחוג".

2. שאלו:

- מהי אחריות בעיני (הדגימו באמצעות הפתקים שכתבתם)
- מתי אני מוכן לקחת אחריות?
- איזה סוגי אחריות עלו מתוך הפתקים?
- הסבירו על סוגי האחריות ונסו לסדר את הפתקים עפ"י סוגי האחריות.

למדריך:

סוגי אחריות

- הביטויים המעשיים השונים לאחריות חינוכית נובעים מהמניעים השונים המביאים בני אדם לקחת אחריות.
- א. אחריות כמשמעת – כאשר הכוח להבטחת התנהגות יהיה מושתת על שליטה. היחיד מקווה להשיג טובת הנאה או להימנע מסנקציות. האחריות קיימת כל עוד הפרט חשוף לכוח המופעל עליו.
- ב. אחריות כהזדהות – כאשר היחיד מופעל על ידי כוח שמקורו משיכה (כריזמה). היחיד יהיה מוכן לקבל על עצמו את ההתנהגות הנדרשת כיוון שהיה רוצה לקיים יחסי הגדרה עצמית מספקים עם מקור המשיכה.
- ג. אחריות כהפנמה - כאשר הכוח המופעל על היחיד מבוסס עם אמינות, מוסריות ערכיות.

תובנות ודגשים חינוכיים

- לשים לב שמקבלים את כל סוגי האחריות שהילדים מציגים באותה צורה.
- לעודד שיח חיובי ומפרגן בקבוצה.